

№ 25/1958.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 25/1958 med anledning av landskapsstyrelsens framställning № 28/1958 till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

Landstinget, som fått emottaga lag- och ekonomiutskottets i ärendet avgivna betänkande har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet omfattar i huvudsak lagförslaget med de av lag- och ekonomiutskottet gjorda ändringarna. I några fall är utskottet dock av annan åsikt beträffande husbondelönens uppskattning.

Sålunda anser utskottet enhälligt att det är omotiverat att beskatta specialodlingar i form av höjd husbondelön.

Utskottets majoritet anser att det arbete skogsägaren utför vid avverkning och utdrivning av virke ur egen skog inte i alla förekommande fall kan lämnas obeskattat emedan beskattningen då skulle bli oriktig och ojäm. Sålunda att en jordbrukare, som är tvungen att använda främmande arbetskraft skulle ställas i sämre ställning än den som kan utföra skogsarbetet själv utan att behöva betala skatt för detta arbete. Frågan har egentligen inte något direkt samband med skogsbeskattningen. Däremot borde höjningen inte utsträckas längre än till de fall då skog sålts genom leveransaffär och hänsyn tagas till skogsägarens minskade arbetsinsats för sitt lant- och skogsbruk under tiden för skogsarbetet. Utskottet har vid utformandet av denna punkt tagit intryck av finansministeriets cirkulär i saken, vilket bifogas i avskrift.

Utskottets majoritet anser att stadgandet i § 4 mom. 8 p. 1, att husbondelönen skall höjas på grund av större yrkesskicklighet, bör strykas emedan det knappast alls skulle få någon betydelse vid beskattningen då ju yrkesskickligheten är svårbedömd och icke torde ens i fall av högre teoretisk utbildning ha någon avgörande inverkan på husbondearbetets värde i ett vanligt jordbruk. En minoritet i utskottet har för sin del föreslagit bibehållande av stadgandet med följande modifiering: "den skattskyldige är i besittning av avsevärt större yrkesskicklighet än som är vanligt i kommunen och lägenheten är av sådan storlek eller det bedrivna lantbruket av sådan art att yrkesskickligheten har påtaglig betydelse för inkomsten".

Utskottet håller före att en skattelag skall vara så entydig att den skattskyldige får tydligt klart för sig varför han beskattas. Detta är icke förhållandet med stadgandet i § 4 mom. 8 p. 4, vilket

f.ö. är obehövt redan därför att de flesta andra stadgandena i momentet enligt utskottets förslag böra strykas.

Det i plenum framförda förslaget om möjliggörande av vidsträcktare tillämpning av stadgandet i 6 § 4 punkten har utskottet inte ansett möjligt att förverkliga, emedan fastställandet av den inkomst, som förvärvats på annan ort än hemorten, komme att innebära nära nog godtycklig prövning, då speciell bokföringsskyldighet icke enligt bokföringslagen föreligger beträffande t.ex. försäljningen från butiksbil i viss kommun.

Inte heller förslaget om fastställande i § 19 av en övre gräns för beskattningsgrunderna har utskottet kunnat omfatta, enär förslaget skulle innebära en för långt gående begränsning av självstyrelseorganens bestämmanderätt.

Över lagförslaget har utskottet inhämtat utlåtande av länsrådet Ruben Kalm.

De föreslagna ändringarna framgå av det följande:

4 § 6 mom.: "i kommunen" har strukits såsom obehövt.

4 § 8 mom. p.1. strykes i enlighet med vad som anförts i den allmänna motiveringen ovan.

4 § 8 mom. p. 2: stadgandet har ändrats för att underlätta taxeringsnämndens arbete.

4 § 8 mom. p.3: stadgandet borde utgå emedan beskattningen av specialodlingar tillfredsställande kan verkställas enligt mom. 11 och man, om stadgandet bibehölles, kunde befara om inte rent av dubbel beskattning så i varje fall oklarhet vid utförandet av beskattningen.

4 § 8 mom. p. 4 utgår såsom obehövt.

4 § 10 mom. har ändrats beträffande hänvisningen på grund av ändringen av 8 mom.

4 § 11 mom.: "anvisningar" har utbytts mot "föreskrifter".

Hänvisande till vad ovan anförts föreslår stora utskottet vördsamt att Landstinget ville antaga följande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut/ändras §§ 4, 6, 17 och 19 samt slutstadgandet i landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56) som följer:

Såsom lantbruksfastighet skall vid taxeringen anses lägenhet eller del därav, egen eller legd, där lantushållning eller skogsbruk bedrives.

Enligt grunder, som angives i rikets förordning om kommunalbeskattning i landskommuner, given den 26 februari 1954, skola för bestämmande av nettoavkastningen lantbruksfastigheternas ägor uppmätas och den odlade marken samt naturlig äng och betesmark graderas samt skogsmarken klassificeras. Till odlad mark hänföres åker samt därmed jämförligt kulturuarbete. Graderingen utföres på basen av jordmånens naturliga beskaffenhet och produktionsförmåga samt ägornas läge. Skogsmarkens klassificering utföres på basen av dess produktionsförmåga.

Beskattningen av odlad mark samt ängs- och betesmark grundas på lantbruksfastighetens areal, det arealen motsvarande poängtalet, reducerat till hundradedelen, samt det av landskapsstyrelsen fastställda beskattningsvärdet för den härvid erhållna s.k. skattehektaren.

Beskattningen av skogsmark grundas på skogsmarkens areal, dennas klassificering samt det av landskapsstyrelsen fastställda penningvärdet för skattekubikmeter enligt följande skatteklasser:

	IA	IB	II	III	IV	V
Kubikmeter per ha	4,4	3,8	2,9	2,2	1,4	0,6

Såsom husbondelön beskattas värdet av den skattskyldigas inom lantushållning och skogsbruk på egen eller arrenderad lägenhet utförda arbete, ledning av arbetet däri inberäknad, uppskattad i penningar till belopp som bort erläggas åt avlönad person. Såsom husbondelön må icke fastställas högre belopp än som motsvarar det arbete och ledningsarbete, som av den skattskyldige kan utföras.

Husbondelönen uppskattas utgående från lägenhetens areal i skattehektar odlad jord enligt taxeringsnämndens prövning, med högst fem procents avvikelse från de av landskapsstyrelsen enligt § 19 fastställda medelvärdena. Föreligga sådana särskilda skäl, som nedan i mom. 7 och 8 nämnas, må likväl större avvikelser göras än ovan stadgats.

Skattbar husbondelön må minskas, därest

1) den skattskyldiges arbetsförmåga under skatteåret varit varaktigt nedsatt till följd av sjukdom, ålderdom, invaliditet eller annan liknande orsak;

2) den skattskyldige är kvinna;

3) den skattskyldige under en betydande del av skatteåret vistats på annan ort eller ägnat sig åt annat förvärvsarbete eller åt allmänt uppdrag, såvitt därigenom erhållits skattbar inkomst;

- 4) den skattskyldiges lägenhet är avlägset belägen i kommunen; eller
5) där andra särskilda med ovannämnda jämförbara skäl föreligga.

Skattbar husbondelön må höjas, därest den skattskyldige på sin mark utfört arbete i samband med avverkning eller utdrivning av sina skogsprodukter vid leveransavtal.

Värdet av det arbete, som husbondens barn eller andra familjemedlemmar, hans hustru, hemmavarande sonhustru och gift dotter undantagna, utfört till förmån för lantbruk och skogsbruk på lägenheten, skall taxeringsnämnden uppskatta med beaktande av de medelvärden, som landskapsstyrelsen fastställer, och i övrigt med iakttagande av vad i mom. 5, 6, 7 och 8 stadgas om uppskattning av husbondelön.

Husbondelön och värdet av familjemedlemmars arbete enligt mom. 9 må sammanlagda, utan sådan förhöjning, som stadgas i mom. 8 icke överstiga de totala arbetsutgifter, som lantbrukningen på likartad lägenhet i allmänhet anses kräva. Vid beräkning av de totala arbetsutgifterna skall taxeringsnämnden iakttaga det av landskapsstyrelsen fastställda medelarbetsvärdet per skattehektar med högst fem procents avvikelse.

Avviker odlings- eller produktionssättet på någon lantbruksfastighet väsentligt från det i kommunen allmänt brukliga, skall eventuell härigenom erhållen tilläggsinkomst enligt av landskapsstyrelsen årligen utfärdade föreskrifter skäligen beaktas vid fastställandet av lägenhetens skattbara avkastning. Odlings- eller produktionssätt anses avvika från det i kommunen allmänt brukliga, om fastighetens åkerodling i betydande utsträckning omfattat växter, ~~om fastighetens åkerodling i betydande utsträckning omfattat växter~~ vilkas odlande icke beaktats vid fastställande av nettoinkomsten per skattehektar, eller växter vilka kräva intensivare odlingssätt än vanligt och vilka icke pläga såsom åkerväxter odlas i kommunen, eller om lantbruksprodukternas omsättning i penningar skett på ett väsentligt annorlunda och fördelaktigare sätt än i kommunen i allmänhet.

Har fastighets avkastning nedgått i följd av frost, översvämning, hagel, skogseld eller annat dylikt i avsevärt större mån än i kommunen i allmänhet, skall sådan minskning i skälig mån beaktas vid beskattningen.

6 §

ss lag- och ekonomiutskottets förslag.

17 §

ss lag- och ekonomiutskottets förslag.

-5-

19 §

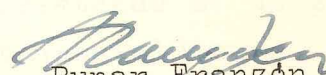
ss lag- och ekonomiutskottets förslag.
Tillämpningsstadgandet

ss lag- och ekonomiutskottets förslag.

Mariehamn den 10 december 1958.

På stora utskottets vägnar:

Martin Isaksson.

Runar Franzén.

Närvarande i utskottet: ordföranden Martin Isaksson, viceordföranden Gideon Mattsson samt ledamöterna Ruben Björke, Gustaf Ek, Philip Eklöv, Gustaf Jansson, Georg Leandersson, Ragna Sanders, Bertel Söderlund och Edvin Östling.

Avskrift.

Till statens skattenämnder.

Praxis vid beskattningen har varit, att icke skilt såsom förvärvs-inkomst beskatta ägare av lantbruksfastighet för sådan inkomst, som han erhållit genom framställning på platsen av från egen skog försåld trävara, och för transport av densamma till överlåtelseplatsen, emedan denna inkomst bör anses ingå redan i den nettoavkastning, som beskattas enligt skogens avkastningsgrunder och beräknas med beaktande av de på orten normala drifts- och underhållskostnaderna samt arbetslönerna. Där-
emot har Högsta förvaltningsdomstolen i utslag av den 11 maj 1955 ansett, att värdet av det arbete, som skattskyldig utför till förmån för lant- och skogsbruk kan höjas, om han sålt skog genom leveransaffär och själv utfört avverkning av den sålunda försålda skogen.

Av denna orsak och då till finansministeriets kännedom kommit, att man i skattenämnderna, sedan ovannämnda utslag kommit till deras kännedom, på olika grunder företagit en höjning av värdet av den skattskyldigas arbete, har finansministeriet, för åvägabringande av ett enhetligt förfarande, funnit nödigt utfärda följande anvisningar angående höjandet av värdet på nämnda, i samband med leveransaffärer utförda arbete.

Då skattskyldig sålt skog genom leveransaffär och själv deltagit antingen i avverkningen, framställningen av trävara eller i körslorna till överlåtelseplatsen, kan värdet av det arbete, han sålunda utfört till förmån för sitt lant- och skogsbruk, höjas på basen av värdering. Uppgifter därom, vem som genom leveransaffär i kommunen sålt skog under skatteåret, kan skattenämnden införskaffa från skogsnämnden, till vilken enligt lag anmälan om skogsförsäljning skall göras, eller från den lokala skogsvårdsföreningen. På grundvalen av dessa uppgifter tillsändes varje skogsförsäljare förfrågan därom, huru många dagar han utfört skogsarbete.

På basen av uppgifter, som skattenämnden på detta sätt eller annorledes erhållit av den skattskyldige, beräknas tilläggsvärdet av skogsarbetet som följer: Totalvärdet av skogsarbetet erhålles så, att antalet skogsarbetsdagar multipliceras med skogsarbetarens daglön, såsom vilken i hela landet kan anses lönenormen för skogsarbetslöner inom det lägsta avlöningsområdet, eller 900 mark om dagen. Skogsarbetslönen kan, sålunda beräknad, emellertid icke i sin helhet läggas till värdet av den skattskyldiges arbete, emedan han icke under de dagar, då han hela dagen utfört skogsarbete på sin egen lägenhet, kunnat utföra kropps-

arbete till förmån för sitt lantbruk. För den skull bör av det på ovan-
nämnda sätt beräknade tilläggsvärdet för skogsarbetet avdragas värdet
av den skattskyldiges arbete till förmån för sitt lantbruk för de dagar,
under vilka han utfört skogs-arbete. Vid beräkning av denna minskning
bör dock beaktas, att vid fastställandet av anvisningar för beskattning
av husbondelönen redan på mindre lägenheter (under 7 hektar odlad jord)
beaktats, att arbetet hemma icke räcker till för husbonden under hela
året. Å andra sidan ingår på större lägenheter (över 10 hektar odlad
jord) i husbondelönen även arbetsledning, beträffande vilken det icke
är skäl att göra avdrag från tilläggsvärdet för leveransaffär.